

2007-10-15

Jordbruksdepartementet

EU-nämnden
Miljö- och jordbruksutskottet
Kopia: SB EU-kansliet
Riksdagens Kammarkansli

Kommenterad dagordning inför Jordbruks- och fiskerådet den 22-23 oktober 2007

1. Godkännande av dagordningen

2. Godkännande av A-punktlistan

3. Förslag till rådets förordning om den gemensamma organisationen av marknaden för vin och om ändring av vissa förordningar

– *Riktlinjedebatt*

Dokumentbeteckning

11361/07 AGRIORG 74 AGRIFIN 73 WTO 140

Rättslig grund

Artikel 36 och 37 i EG-fördraget. Beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet efter att yttrande från Europaparlamentet inhämtats.

Bakgrund

Kommissionen presenterade i juli 2007 ett förslag till reform av marknadsordningen för vin.

Förslaget syftar till att stärka den europeiska vinsektorns konkurrenskraft, förbättra ryktet för EU:s kvalitetsviner, återta förlorade samt vinna nya marknadsandelar. Avsikten är att skapa en marknadsordning som består av tydliga, enkla och effektiva regler som leder till balans mellan utbud och efterfrågan, skapar en ordning som tillvaratar de bästa av EU:s vintillverkningsmetoder, förstärker samhällsstrukturen på landsbygden samt försäkrar att all produktion är miljövänlig.

Förslaget innehåller i huvudsak;

- Stöd till röjning av 200 000 ha vinareal
- Införande av frikopplade stöd till all vinareal, inklusive den röjda arealen
- Införande av nationella anslag (tidigare kallat nationella kuvert). Medlemsstaterna kan själva bestämma vilka åtgärder som ska ingå utifrån en given meny. Över 2/3 delar av budgeten, ca 850 miljoner euro ska gå till de nationella anslagen. Medlen fördelas enligt vissa objektiva kriterier
- Överföring av medel till landsbygdsåtgärder motsvarande 400 miljoner euro
- Nuvarande marknadsreglerande åtgärder som destillationsstöd, stöd till privat lagring samt druvmuststöd tas bort direkt. Systemet med planteringsrätter avskaffas fr.o.m. år 2014.
- Förenklade regler för tillverkningsmetoder och märkning
- Nya regler för berikning med vin. Bland annat föreslås att möjligheten att tillsätta socker ska tas bort
- Satsningar på marknadsföring
- Nytt system för ursprungsbeteckningar samt geografiska beteckningar

Förslag till svensk ståndpunkt

Sverige välkomnar kommissionens syn på behovet av en djupgående reform. Vinsektorn är i stort behov av reformering p.g.a. den bristande konkurrenskraften samt det komplexa regelverk som präglar den nuvarande marknadsordningen. Reformen bör vara ett steg mot en avreglerad vinsektor, med en kort övergångsperiod. Sverige anser dock inte att kommissionens förslag i alla delar överensstämmer med innebörden av en djupgående reform.

Det är positivt att rådsförordningen görs mer marknadsorienterad i och med förenklad regelbörda kring framförallt märkningsregler och tillverkningsmetoder, överföring av medel till landsbygdsåtgärder och frikoppling av stöd. Sverige välkomnar att årgång och druvsort får märkas på vin, men förordar att nuvarande regler om berikning bibehålls. Det är positivt att marknadsordningen i större utsträckning utformas mer lik andra marknadsordningar genom införande av frikoppling och landsbygdsåtgärder.

Sverige är även mycket kritiskt inställd till införandet av de nationella anslagen. Anslagen innehåller vissa åtgärder som Sverige har svårt att acceptera. Till stor del innebär det att nuvarande marknadsreglerande åtgärder flyttas över till de nationella anslagen (vilket gör att syftet med reformen till viss del uteblir) med risk för sämre insyn och kontroll. Sverige anser att större fokus bör ligga på frikoppling av stöden. Sverige är vidare kritiskt till att EU gemensamt ska finansiera marknadsföring av vin från EU i tredje land och att dessutom en viss summa i de nationella

anslagen ska öronmärkas för detta ändamål. Sverige anser att reformen bör leda till budgetbesparingar.

EU-nämnden

Frågan har tidigare varit föremål för samråd i EU-nämnden inför jordbruks- och fiskeråden den 16 juli och den 26 september 2007.

4. Förslag till rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 1290/2005 om finansiering av den gemensamma jordbrukspolitiken

– *Politisk överenskommelse/Antagande*

Dokumentbeteckning

7641/07 AGRI 92 AGRIFIN 28

Rättslig grund

Artikel 37.2 tredje stycket i EG-fördraget. Beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet efter att Europaparlamentets yttrande inhämtats.

Bakgrund

Kommissionen har lagt fram ett förslaget om ändring av rådets förordning (EG) nr 1290/2005 om finansiering av den gemensamma jordbrukspolitiken. Förslaget innehåller följande:

- Bestämmelser om offentliggörande av uppgifter om stödmottagare som får medel från jordbruksfonderna, EGFJ och EJFLU
- Utökning av möjligheten att göra tillfälliga minskningar av betalningarna till medlemsstaterna, då det handlar om allvarliga upprepade brister i kontrollsystemet och ingen åtgärd har vidtagits från medlemsstatens sida för att förbättra situationen
- Införandet av ytterligare ett undantag från regeln om 24 månader, som innebär att beslutade finansiella korrigeringar inte får gälla utgifter som medlemsstaten betalat ut mer än 24 månader före det att kommissionen lämnat sin granskningsrapport
- Ändring av kommissionens genomförandebefogenheter enligt artikel 42. Artikeln anpassas så att kommissionen får befogenhet att anta tillämpningsföreskrifter för de bestämmelser som fastställs i förordningen

Den mest omdiskuterade frågan har rört formerna för offentliggörande av uppgifter om betalningsmottagare, och om det ska vara kommissionen eller medlemsstaterna som ska ansvara för publiceringen av informationen. Likaså har utökning av möjligheten att göra tillfälliga minskningar av betalningarna till medlemsstaterna varit föremål för diskussion.

Förslag till svensk ståndpunkt

Sverige stödjer kommissionens förslag. Förslagen förväntas innebära en förbättrad tillämpning av förordning 1290/2005 och syftar huvudsakligen till ökad insyn och offentlighet samt att komma åt upprepade samt allvarliga felaktigheter och anmärkningar.

EU-nämnden

Frågan har inte varit föremål för samråd i EU-nämnden.

5. (ev.) Nationellt bistånd i Bulgarien på grund av torkan*– Politisk överenskommelse/Antagande**Dokumentbeteckning*

11728/07 AGRI 228

12632/1/07 REV 1 AGRI 263

Rättslig grund

Artikel 88.2 i EG-fördraget. Rådet beslutar enhälligt på begäran av en medlemsstat.

Bakgrund

Bulgarien har med anledning av den torra som rått i landet under första halvåret av 2007 hänvisat till "exceptionella omständigheter" och begärt att rådet i enlighet med artikel 88.2 i EG-fördraget godkänner att statligt stöd utbetalas för att ersätta landbrukare för de förluster som de lidit i samband med torkan.

Enligt Bulgarien har årets spannmålsskörd varit betydligt mindre än normalt. Detta har i sin tur lett till kraftigt ökade produktionskostnader för såväl spannmålsodlare som djuruppfödare, vilket kan komma att skapa problem med avseende på den kommande odlingsäsongen. Bulgarien anser därför att det finns grund för att hävda att sektorn befinner sig i en allvarlig ekonomisk kris.

Bulgarien önskar tillämpa en nationell stödordning för att kunna utbetala följande typer av ekonomisk ersättning;

- ersättning för förluster som förorsakats genom ödeläggelse av mark
- bidrag för att täcka foderkostnader
- ersättning för andra skador som uppstått som en direkt följd av torkan och den minskade spannmålsskörden

Normalt prövar kommissionen om statliga stöd är förenliga med fördraget. Enligt art. 88.2 i fördraget kan dock rådet på begäran av en

medlemsstat enhälligt besluta att stöd som medlemsstaten lämnar eller avser att lämna skall anses vara förenligt med den gemensamma marknaden om ett sådant beslut är motiverat på grund av exceptionella omständigheter.

Torka anses dock normalt inte utgöra exceptionella omständigheter. En stödordning beträffande torkan skulle däremot kunna godkännas av kommissionen, antingen direkt på grundval av artikel 87.2 b i fördraget, eller på grundval av riktlinjerna för statligt stöd. Om den berörda medlemsstaten gör en utförlig anmälan och medverkar aktivt i processen bör en sådan prövning inte ta mer än 2-3 månader. Bulgarien har också möjlighet att tillämpa den förordning som medger undantag från anmälningskravet för stöd till små och medelstora företag. Denna förordning innehåller bestämmelser om ersättning för skador som orsakats av torka.

Förslag till svensk ståndpunkt

Sverige stödjer inte Bulgariens begäran. Sverige anser att frågor om vad som ska godkännas som statsstöd ska avgöras av kommissionen.

EU-nämnden

Frågan har inte tidigare varit föremål för samråd i EU-nämnden.

6. (ev.) Nationellt bistånd i Rumänien på grund av torkan

– Politisk överenskommelse/Antagande

Dokumentbeteckning

11593/07 AGRI 223

12035/07 AGRIFIN 86 FIN 370

Rättslig grund

Artikel 88.2 i EG-fördraget. Rådet beslutar enhälligt på begäran av en medlemsstat.

Bakgrund

Rumänien har med anledning av den torka som rått i landet under första halvåret av 2007 hänvisat till ”exceptionella omständigheter” och begärt att rådet i enlighet med artikel 88.2 i EG-fördraget godkänner att statligt stöd utbetalas för att ersätta landbrukare för de förluster som de lidit i samband med torkan.

Enligt Rumänien har produktionen av spannmål och foder kommit till allvarlig skada och förlusterna rör praktiskt taget hela landet (34 av 42 orter). Detta har inneburit minskade inkomster för jordbrukarna, vilket enligt Rumänien innebär att många kommer sakna de finansiella medel

som krävs inför höstsådden. Rumänien önskar således tillämpa en nationell stödordning för att kunna täcka en del av kostnaderna för plantering av höstgrödor.

Normalt prövar kommissionen om statliga stöd är förenliga med fördraget. Enligt artikel 88.2 i fördraget kan dock rådet på begäran av en medlemsstat enhälligt besluta att stöd som medlemsstaten lämnar eller avser att lämna skall anses vara förenligt med den gemensamma marknaden om ett sådant beslut är motiverat på grund av exceptionella omständigheter.

Torka anses dock normalt inte utgöra exceptionella omständigheter. En stödordning beträffande torkan skulle däremot kunna godkännas av kommissionen, antingen direkt på grundval av artikel 87.2 b i fördraget, eller på grundval av riktlinjerna för statligt stöd. Om den berörda medlemsstaten gör en utförlig anmälan och medverkar aktivt i processen bör en sådan prövning inte ta mer än 2-3 månader. Rumänien har också möjlighet att tillämpa den förordning som medger undantag från anmälningskravet för stöd till små och medelstora företag. Denna förordning innehåller bestämmelser om ersättning för skador som orsakats av torka.

Förslag till svensk ståndpunkt

Sverige stödjer inte Rumäniens begäran. Sverige anser att frågor om vad som ska godkännas som statsstöd ska avgöras av kommissionen.

EU-nämnden

Frågan har inte tidigare varit föremål för samråd i EU-nämnden.

7. Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén om en ny strategi för djurhälsa för Europeiska unionen (2007-2013) enligt principen "Det är bättre att förebygga än att behandla"

–Information från kommissionen

Dokumentbeteckning

13292/07 AGRILEG 136 ADD 1 + 2

Rättslig grund

-

Bakgrund

Kommissionen har i ett meddelande lagt fram strategiska mål för de närmsta sex åren inom djurhälsområdet. I meddelandet konstateras att nuvarande lagstiftning, som kommit till successivt under mer än 40 års tid, består av ett mycket stort antal separata rättsakter och att en tydlig sammanhållen djurhälsopolitik saknas. Kommissionen föreslår

framtagandet av en ramlag som täcker såväl djurhälsa som djurskydd och en total översyn av lagstiftningen. Som en bas för arbetet föreslås att prioriteringar görs av EU-åtgärder baserat på risker för folkhälsan, djurhälsan och djurskyddet. För att öka incitamenten för lantbrukare och andra näringsidkare att vidta förebyggande åtgärder föreslås att finansieringen av djurhälsoområdet ses över, med sikte på att skapa ett försäkringssystem där såväl medlemsstaterna som näringen och försäkringsbranschen medverkar.

Förslag till svensk ståndpunkt

Sverige är positiv till kommissionens meddelande och delar grundsynen att politiken bör inriktas på att förebygga djursjukdomar snarare än att ingripa i efterhand vid utbrott av sjukdomar. Sverige anser att det är angeläget att den nya djurhälsopolitiken innehåller förbättrade regler för att förhindra smittspridning inom EU.

EU-nämnden

Frågan har inte tidigare varit föremål för samråd med EU-nämnden

8. Förslag till rådets förordning om fastställande för år 2008 av fiskemöjligheter och därmed förbundna villkor för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd i Östersjön

– Politisk överenskommelse

Dokumentbeteckning

12582/07 PECHE 251

Rättslig grund

Rådets förordning (EG) nr 2371/2002 av den 20 december 2002, särskilt artikel 20, och rådets förordning (EG) nr 847/96 av den 6 maj 1996, särskilt artikel 2. Beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen. Fiskemöjligheterna och fördelningen av dessa mellan medlemsstaterna regleras varje år.

Bakgrund

Den 6 september 2007 presenterade kommissionen ett förslag på en förordning som reglerar TAC (Total Allowable Catch; maximal tillåten fångst) och kvoter för fisket i Östersjön för år 2008 gällande arterna torsk, sill, skarpsill, lax och rödspätta. Kommissionen föreslår en minskning med 23 % av fiskekvoten för det östra torskbeståndet och en minskning med 33 % för det västra torskbeståndet. Kvotförslagen vad gäller de övriga fiskbestånden ligger inom den gällande 15 % gränsen för de årliga variationerna förutom sill i västra Östersjön där man föreslår en reduktion på 20 %. Som en följd av riktlinjerna i den fleråriga torskplanen för Östersjön, som antogs vid jordbruks- och fiskerådet i juni 2007, reglerades även antalet fiskedagar (dagar ute ur hamn). Man har beräknat antalet fiskedagar genom att ta antalet dagar på ett år minus

de förutbestämda stoppdagarna (sommaruppehållen mm). Detta skulle innebära att ett fartyg får fiska på det västra torskbeståndet 223 dagar och på det östra beståndet 200 dagar. Detta är långt över det maximala antalet dagar fiskefartyg normalt är verksamma. I Sverige är det bara några enstaka fartyg som fiskar mer än 140 dagar.

Förslag till svensk ståndpunkt

Inriktningen på kvotförhandlingarna bör vara att de ska leda till en situation som uppfyller förutsättningarna för ett hållbart fiske och att man ska sträva mot att efterleva den vetenskapliga rådgivningen från ICES (Internationella Havsforskningsrådet). Detta innebär att regeringen i förhandlingssituationen bör arbeta för att få till stånd en så låg TAC som möjligt. Följaktligen stödjer regeringen kommissionens förslag då man föreslår reduktioner i de flesta bestånd. För att den successiva reduceringen i fiskeriansträngningen enligt torskplanen ska ha en effekt så bör antalet dagar ute ur hamn sättas på en nivå så att en verklig effortreducering uppnås.

EU-nämnden

Frågan har inte tidigare varit föremål för samråd i EU-nämnden.

9. EG/Norge: årliga samråd 2008

– Diskussion

Dokumentbeteckning

-

Rättslig grund

Rådets förordning (EG) nr 2371/2002 av den 20 december 2002, särskilt artikel 20, och rådets förordning (EG) nr 847/96 av den 6 maj 1996, särskilt artikel 2. Beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen.

Bakgrund

Inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken förhandlar EG årligen med Norge om fiskekvoter och övriga regler för fisket för kommande år på gemensamma och gemensamt förvaltade bestånd. Årsförhandlingarna baseras på långsiktiga fiskeavtal mellan EG och Norge. I vissa fall utgörs underlaget dessutom av långsiktiga förvaltnings- eller återuppbyggnadsplaner. De för Sverige viktigaste bestånden är torsk, kolja, sill, makrill, räka, tobis och blåvitling. Förhandlingsresultaten förs in i EU:s kvotförordning som fastställs vid jordbruks- och fiskerådet i december, oftast utan diskussion.

Inför årets förhandlingsomgång har kommissionen ställt frågor avseende lämpliga fångstmängder för gemensamt förvaltade bestånd;

förhandlingsupplägg för att balansera avtalet; möjligheterna till ytterligare långsiktiga förvaltningsplaner samt möjlig förvaltning av gemensamma men inte gemensamt förvaltade bestånd av vissa arter. Dessutom ges utrymme för att ta upp andra frågor.

Förslag till svensk ståndpunkt

Sveriges övergripande målsättning är att tillse att den gemensamma fiskeripolitikens regelverk följs. Det gäller inte minst grundförordningens målsättning och principer om försiktighetsansatsens tillämpning baserat på välgrundade vetenskapliga råd och gradvist införande av ekosystemansatsen. Det innebär i praktiken att ICES (Internationella Havsforskningsrådets) rådgivning ska vara vägledande för förvaltningsbesluten. Långsiktiga förvaltnings- och återuppbyggnadsplaner bör följas alternativt snarast upprättas. Principen om att begränsa storleken på årliga kvotförändringar till 15% får inte leda till att angelägna, vetenskapligt motiverade åtgärder i exceptionella fall skjuts upp.

För svenskt vidkommande är fem frågor av största vikt:

- **Sillen i Skagerrak/Kattegatt**, som är ett centralt svenskt intresse, bör *dels* få en kvot som motsvarar de biologiska förändringarna i de två ingående bestånden och som är i enlighet med riktlinjerna i kommissionens allmänna riktlinjer, *dels* bli föremål för ett uppdrag till ICES att från och med nästa år tillse att råden för detta fiske blir klara och entydiga.
- **Byten av fiskemöjligheter** mellan EU:s medlemsländer och Norge är en potentiell ömsesidig fördel som bör bli föremål för noggrann granskning eftersom den skulle kunna öka effektiviteten i fisket och minska bränsleförbrukning och klimatpåverkan.
- **Tobis-fisket** för 2008 bör förvaltas på en försiktighetskvot för att skapa förutsebarhet och för att minska nuvarande ineffektiva förvaltning, samt bli föremål för en fördelning av den ofördelade kvoten på vilken huvudsakligen Sverige fiskar.
- **Oreglerade arter** under 1966-års tillträdesavtal Danmark-Norge-Sverige bör bli föremål för en kartläggning av tillgänglig information för att undvika att enstaka arter fiskas ohållbart vilket bl.a. kan leda till att det för Sverige viktiga avtalet från 1966 ifrågasätts.
- **Torskfiskeproblemen i Nordsjön** bör i första hand finna en lösning som inkluderar ökad selektivitet och skydd av lekområden på vetenskaplig grund.

EU-nämnden

Frågan har inte tidigare varit föremål för samråd i EU-nämnden.

10. Övriga frågor

a) Fiske efter blåfenad tonfisk

- På begäran av den spanska delegationen

Dokumentbeteckning

-

Rättslig grund

-

Bakgrund

Spanien har invänt mot att kommissionen har beslutat stoppa fiske efter blåfenad tonfisk. Den 20 september 2007 stängde kommissionen allt tonfiskfiske i östra Atlanten och Medelhavet för återstoden av 2007. Anledningen var att EU:s kvot (som gemenskapen förhandlat inom ramen för ICCAT (International Commission for the Conservation and Atlantic Tunas)) var uppfiskad. Vissa länder hade då inte hunnit fiska upp sin nationella kvot, däribland Spanien, medan det för andra förelåg överfiske.

Sverige bedriver inte fiske efter denna art.

Förslag till svensk ståndpunkt

Sverige stöder att åtgärder vidtas för att komma åt det orapporterade fisket. Eventuella kompensationer under påföljande år till de medlemsstater som ej kunnat nyttja sin kvot ska ske enligt gällande principer.

EU-nämnden

Frågan har inte tidigare varit föremål för samråd i EU-nämnden.